Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2022-0722
(mr. F.H.E. Boerma, voorzitter en mr. C.I.S. Dankelman, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 30 juli 2021
Ingediend door	: De consument
Tegen	: InterBank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	: 30 augustus 2022
Aard uitspraak	: Bindend advies
Uitkomst	: Vordering toegewezen

Samenvatting

Variabele rente doorlopend krediet. De consument heeft een doorlopend krediet-overeenkomst afgesloten bij (een rechtsvoorganger van) de bank. De consument stelt dat hij, op basis van de uitspraken van de Commissie van Beroep van Kifid, recht heeft op een hogere rentecompensatie dan door de bank reeds is toegekend. De commissie is van oordeel dat de klacht van de consument gegrond is. De bank moet de rente-compensatie opnieuw berekenen vanaf 14 mei 2005. Daarbij dient de bank rente-over-rente aan de consument te vergoeden. Als uit die berekening blijkt dat de bank te weinig heeft gecompenseerd, moet zij tot aanvullende compensatie overgaan.

1. De procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) het verweerschrift van de bank; 3) de repliek van de consument en 4) de dupliek van de bank.

1.2 De bank is in deze zaak vertegenwoordigd door professioneel gemachtigde mr. V.H. Affourtit.

1.3 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.4 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 Op 14 mei 2005 heeft de consument een overeenkomst met betrekking tot een doorlopend krediet gesloten met een rechtsvoorganger van de bank. Het kredietlimiet bedroeg € 53.150,- tegen een variabele effectieve kredietvergoeding van 8,6% per jaar. In de toepasselijk verklaarde Algemene Voorwaarden Doorlopend Krediet is in artikel 3 lid b het volgende opgenomen:

"De kredietvergoeding wordt van dag tot dag berekend over het uitstaande saldo en kan door Kredietgever, met inachtneming van de krachtens de wet gestelde maxima, worden gewijzigd."

2.2 Op 14 juli 2017 heeft de consument het doorlopend krediet afgelost.

2.3 De kredietvergoeding heeft zich gedurende de looptijd van de overeenkomst als volgt ontwikkeld:

Wijzigings datum	Contract Nummer	Contract Jaar Rente Nominaal Percentage	Contract Maand Rente Nominaal Percentage	Contract Jaar Rente Effectief Percentage
20-5-2005	[redacted]	8,3160%	0,6930%	8,6%
16-1-2006	[redacted]	8,5920%	0,7160%	8,9%
3-4-2006	[redacted]	8,7720%	0,7310%	9,1%
1-9-2006	[redacted]	9,1440%	0,7620%	9,5%
1-12-2006	[redacted]	9,5160%	0,7930%	9,9%
15-1-2007	[redacted]	9,9720%	0,8310%	10,4%
2-8-2007	[redacted]	10,1520%	0,8460%	10,6%
17-3-2008	[redacted]	10,6080%	0,8840%	11,1%
2-6-2008	[redacted]	11,1480%	0,9290%	11,7%
29-10-2008	[redacted]	12,3120%	1,0260%	13,0%
22-6-2009	[redacted]	11,0640%	0,9220%	11,6%
1-9-2011	[redacted]	11,2440%	0,9370%	11,8%
2-10-2012	[redacted]	10,9680%	0,9140%	11,5%
1-5-2014	[redacted]	11,2440%	0,9370%	11,8%
12-1-2015	[redacted]	10,9680%	0,9140%	11,5%

2.4 De bank heeft, in navolging van eerdere uitspraken van de Commissie van Beroep van Kifid, een compensatieregeling in het leven geroepen waarbij zij haar klanten compenseert voor teveel betaalde rente op doorlopend krediet.[1] In de compensatie-regeling is onder meer opgenomen dat de bank rente-over-rente vergoedt. Partijen hebben in dat kader een vaststellingsovereenkomst gesloten, waarna aan de consument een bedrag van € 15.532,56 is uitbetaald.

De klacht en vordering

2.5 De consument vordert rentecompensatie voor de periode 14 mei 2005 tot 1 januari 2008.

2.6 De consument legt hieraan het volgende ten grondslag. De bank heeft ten onrechte alleen een vergoeding uitbetaald voor te veel betaalde rente in de periode na 1 januari 2008. De consument stelt zich op het standpunt dat hij ook recht heeft op rente-compensatie voor de periode vanaf 14 mei 2005 tot 1 januari 2008.

Het verweer

2.7 De bank heeft verweer gevoerd tegen de vorderingen van de consument. Samengevat en voor zover van belang heeft de bank daartoe het volgende aangevoerd.

a. De vordering is verjaard, dan wel de consument heeft de klachtplicht geschonden. De bank is hierdoor ernstig in haar belangen geschaad, nu zij niet meer over relevante stukken en gegevens van vóór 2008 beschikt.
b. Het is niet aannemelijk dat de consument de verwachting had of redelijkerwijs mocht hebben dat de CBS/DNB-rentereeks in zijn specifieke geval zou worden gevolgd.
c. De CBS-rentereeks geeft in de periode tussen 14 mei 2005 tot 1 januari 2008 niet de reële gemiddelde marktrente weer, kort gezegd nu daarin ook de onvergelijkbare stunttarieven en de werkwijze van DSB Bank zijn opgenomen. Het zou naar maat-staven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zijn van de bank te verwachten dat zij de kredietvergoeding aanpast aan de loktarieven van DSB Bank, die veelal zelfs verlieslatend waren. De kredietvergoeding van de consument vóór 1 januari 2008 past volgens de bank in de lijn van de marktontwikkelingen in die periode, zodat er geen vergoeding hoeft te worden betaald.

[1] Commissie van Beroep d.d. 21 januari 2019, 2019-005 en Commissie van Beroep 5 februari 2020, 2019-005B.

3. De beoordeling

Waar gaat deze zaak over?

3.1 De bank heeft een doorlopend krediet aan de consument verstrekt tegen een variabele rentevergoeding. In navolging van eerdere uitspraken van de Commissie van Beroep van Kifid heeft de bank een compensatieregeling in het leven geroepen waarbij zij haar klanten compenseert voor de door hen te veel betaalde rente op hun doorlopend krediet. Het geschil tussen partijen ziet op de uitvoering van de compensatieregeling. Volgens de consument heeft de bank ten onrechte geen vergoeding berekend over de periode van vóór 1 januari 2008. De consument verlangt een aanvullende rente-compensatie.

3.2 De bank stelt dat de consument geen recht op aanvullende compensatie heeft en dat de bank de rente van 1 januari 2008 tot uitgangspunt mocht nemen in de berekeningen. De bank heeft gesteld dat de consument de vordering te laat heeft ingediend. Zijn vordering is daarom verjaard en hij kan op het gebrek in de prestatie van de bank geen beroep meer doen. De commissie verwerpt deze verweren van de bank. Hieronder wordt uiteengezet op welke gronden de commissie tot dat oordeel is gekomen.

Verjaring

3.3 De verjaringstermijn van vijf jaar volgt uit artikel 3:310 lid 1 BW. Volgens vaste rechtspraak geldt dat deze termijn pas gaat lopen wanneer de consument voldoende zekerheid heeft verkregen dat hij schade heeft geleden, die werd veroorzaakt door de bank.[2] Aangezien uit het beoordelingskader van de Commissie van Beroep van Kifid blijkt dat de consument ervan mocht uitgaan dat hij een rente zou betalen die zich (met een bij aanvang bepaald verschil) zou verhouden tot de marktrente, had de consument naar het oordeel van de commissie niet bedacht hoeven te zijn op het feit dat de aan hem berekende rente met die marktrente uit de pas was gelopen. De consument had naar het oordeel van de commissie geen reden te twijfelen aan de deugdelijkheid van het handelen van de bank. Binnen die omstandigheden is de commissie van oordeel dat de consument pas voldoende zekerheid had dat sprake was van schade die voortvloeide uit het handelen van de bank door de einduitspraak van de Commissie van Beroep van Kifid met nummer 2019- 005B, die op 5 februari 2020 werd gepubliceerd.[3] Dit betekent dat van verjaring geen sprake is.

---

[2] Zie daarvoor Hoge Raad 31 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:552, overweging 3.3.2, te vinden op www.rechtspraak.nl.

[3] Zie in dat verband ook het arrest Hoge Raad 9 oktober 2020, ECLI:NL:HR:2020:1603, overweging 3.3.3., te vinden op www.rechtspraak.nl.

Klachtplicht

3.4 Gezien hetgeen hiervoor overwogen slaagt het beroep op de schending van de klachtplicht als bedoeld in artikel 6:89 BW ook niet. In dat kader is van belang dat er minder snel een voortvarend onderzoek naar de deugdelijkheid van de prestatie hoeft te worden verwacht, indien de consument erop mocht vertrouwen dat er niet gebrekkig wordt gepresteerd door de bank.[4] Daarnaast is een belangrijke omstandigheid die wordt meegewogen, of de bank in een slechtere bewijspositie is terechtgekomen doordat de consument heeft gewacht met klagen.[5] In het onderhavige geval is van een dergelijke benadeling geen sprake. De ontwikkelingen van de contractrente die in overweging 2.2 zijn overgelegd, zijn immers door de bank zelf in het geding gebracht, waaruit blijkt dat zij nog over de relevante stukken beschikt om verweer te kunnen voeren tegen de onderhavige vordering.[6]

Inhoudelijke beoordeling

3.5 Uit het beoordelingskader van de Commissie van Beroep van Kifid volgt dat de contractrente gedurende de looptijd in de pas moet blijven met de referentierente. Het verschil, dat gedurende de looptijd moet worden gehanteerd, wordt bij aanvang bepaald.[7] Een periodieke aanpassing met redelijke intervallen volstaat. Een aanpassing per kwartaal kan in het algemeen als redelijk worden aangenomen.

3.6 Het verweer van de bank ten aanzien van de compensatie voor de periode vóór 1 januari 2008 slaagt niet. De bank heeft aangevoerd dat de referentierente die door de Commissie van Beroep van Kifid is gehanteerd niet de reële gemiddelde marktrente weergeeft in de periode tussen 14 mei 2005 tot 1 januari 2008, kort gezegd omdat de stunttarieven van DSB de gemiddelde marktrente verstoorden. De commissie merkt daarbij op dat uit het deskundigenrapport, dat heeft geleid tot het vaststellen van de referentierente, blijkt dat daarin de situatie van DSB is opgemerkt en meegenomen.[8] Daarnaast heeft de Commissie van Beroep van Kifid op 3 maart 2021 en 7 april 2021 opnieuw geoordeeld dat voor de periode vanaf 1 januari 1998 de referentierente dient te worden gehanteerd die volgt uit het deskundigenrapport.[9] De bank was tevens partij in de zaak waaruit het deskundigenrapport tot stand is gekomen. Partijen in die zaak zijn geïnformeerd en geconsulteerd met betrekking tot de voortgangsinformatie en de rapporten.

---

[4] Zie daarvoor PG 13 maart 2020, ECLI:NL:PHR:2020:284, overweging 3.9, te vinden op www.rechtspraak.nl.
[5] Zie Hoge Raad 8 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY4600, overweging 4.2.6, te vinden op www.rechtspraak.nl.
[6] Zie ook Commissie van Beroep Kifid, nr. 2021-0021 overwegingen 5.19 t/m 5.22, te vinden op www.kifid.nl.
[7] Zie Commissie van Beroep Kifid nummer 2021-0021, overwegingen 5.19 t/m 5.22., te vinden op www.kifid.nl.
[8] Zie Commissie van Beroep Kifid nummer 2019-005C, pagina 12 en 13, te vinden op www.kifid.nl.
[9] Zie Commissie van Beroep Kifid nummers 2021-0015 en 2021-0021, te vinden op www.kifid.nl.

Na het onderzoek door deskundigen dat heeft geleid tot het vaststellen van de referentierente voor doorlopend krediet in de uitspraak met nummer 2019-005B van de Commissie van Beroep van Kifid is geen betere maatstaf naar voren gekomen dan de DNB/CBS-referentierente, met alle onvolkomenheden die daaraan zijn verbonden. De commissie volgt dit kader en ziet in de stelling van bank geen aanleiding om hiervan af te wijken.

3.7 Hieruit volgt dat de bank gehouden is de verschuldigde kredietvergoeding (contractrente) in de periode vanaf 14 mei 2005 tot op de dag van terugbetaling van het krediet opnieuw te berekenen, om deze in de pas te houden met de referentie-rente opgenomen in het deskundigenrapport. Daarbij dient de bank het verschil tussen de kredietvergoeding en de referentierente zoals die was op 14 mei 2005 te handhaven. Een periodieke aanpassing met redelijke intervallen volstaat. Een aanpassing per kwartaal kan in het algemeen als redelijk worden aangenomen. Daarbij heeft de bank de vrijheid om in verrekening te brengen wat de consument minder aan rente heeft betaald dan deze zou hebben betaald indien de kredietvergoeding steeds had meebewogen met de referentierente.[10]

3.8 Verder sluit de commissie voor de herrekening aan bij de door de bank bij het verweerschrift overgelegde berekeningen waarin ook is opgenomen dat rente-over-rente wordt vergoed. Dit in overeenstemming met de recente uitspraak van de Commissie van Beroep van Kifid waarin is geoordeeld dat bij het berekenen van de compensatie voor te veel betaalde rente op doorlopende krediet rekening moet worden gehouden met het rente-over-rente-effect.[11]

3.9 De uitvoering van de berekening laat de commissie over aan de bank als professionele partij. Daarbij verwacht de commissie dat de bank de berekening aan de consument doet toekomen om de consument inzicht te geven in de totstandkoming van de hoogte van de compensatie.

3.10 Het bedrag dat uit de berekening volgt, zal worden verrekend met de reeds door partijen overeengekomen compensatie van € 15.532,56. Als na verrekening blijkt dat de consument te veel heeft betaald, dient de bank dit bedrag aan de consument terug te betalen.

3.11 Het voorgaande leidt ertoe dat de klacht gegrond zal worden verklaard en de vordering van de consument wordt toegewezen.

---

[10] Zie Commissie van Beroep van Kifid nummer 2021-0015, te vinden op www.kifid.nl.
[11] Zie Commissie van Beroep van Kifid nummer 2022-0036, te vinden op www.kifid.nl.

4. De beslissing

De commissie beslist dat de bank binnen zes weken na heden:

- de kredietvergoeding die de consument aan de bank verschuldigd is in de periode vanaf 14 mei 2005 aanpast, zoals onder overweging 3.7 en 3.8 is weergegeven;
- voor zover uit de berekening van de bank volgt dat de consument recht heeft op een hogere vergoeding dan eerder is uitgekeerd, dient de bank dit bedrag aan de consument te betalen.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Kifid als wordt voldaan aan de vereisten van regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na de verzenddatum van de uitspraak een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie vanaf 1 april 2017, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.